

Nidingens fågelstation 2015

TOMMY JÄRÅS & UNO UNGER

Den 36:e säsongens verksamhet vid Nidingens fågelstation pågick kontinuerligt mellan 5 mars och 14 november. Detta var nionde året i rad som fågelstationen på helt ideell basis haft en obruten verksamhet från mars till november.

Ringmärkning

Totalt under året ringmärktes 9 415 fåglar, vilket är det näst lägsta fångstsumman under senaste 10-årsperioden, endast 2013 var sämre. Antalet ringmärkta arter blev 101, vilket är precis detsamma som föregående år. Enda nya ringmärkningsart för

Nidingens fågelstation 57°18'N; 11°54'E

Startår: 1980

Huvudman: Göteborgs Ornitologiska Förening

Personal: Ca 90 volontärer.

Verksamhet: Ringmärkning och häckfågelinventeringar samt begränsade sträckfågelräkningar.

Publik verksamhet: Guidningar. Mobil utställning. Hemsida.

Säsong 2015: 5 mars – 14 november

Antal ringmärkta fåglar: vår – 4794; höst – 4621

Tre vanligaste ringmärkta arter: vår – rödhake (1230), kungsfågel (449), järnsparv (425); höst – kungsfågel (735), kärnsnäppa (643), ångsfiplärka (571).

Observerade sällsyntheter: gulnäbbad lira (2), balearisk lira, aftonfalk, ökenpipare, vitvingad trut.

Forskningsprojekt: Färgmärkningsprojekt på silltrut, skärnsnäppa och skärpiplärka. Häckfågelstudier på tretåig mås och tobisgrissla.

Kontakt:

E-post: birdcenter@swipnet.se

Webb: www.nidingensfagel.se

Nidingens fågelstation, c/o Fågelcentralen,
Tullare Hög 50, 442 90 Kungälv

året blev svartnäppa (1 ex. märkt 10 augusti). Det totala antalet ringmärkta arter är nu uppe i 181 och under hösten passerades 300 000 ringmärkta fåglar sedan starten 1980.

Nästan alla månader utom april visade fångster under medel. Även april hade blivit en dålig månad om inte en enstaka dag, den 10:e, hade hjälpt upp antalet rejält. Den dagen fångades 1 077 fåglar, vilket var det näst högsta dagssumman i fågelstationens historia, endast slaget av 17 april 1986, då 1 204 märktes. Dominerande art var järnsparv med 347 ex., vilket är det största antalet för arten. Tidigare högsta dagssumma var 276 ex. 6 april 1984.

Den mycket magra fångsten under hösten skyldes på dålig häckningsframgång under den kalla sommaren och en ovanligt blåsig höst.

Några arter förekom i stort antal och en av dessa var gärdsmyg som hade sitt näst bästa år med 688 märkta. En annan art som hade ett bra år var järnsparv. Med 497 märkta blev 2015 det femte bästa året för arten någonsin.

Årets vadarfångst var normal med strax över 1 000 märkta. Kärrsnäppan (649 märkta) dominerade som vanligt.

Precis som 2014 så var det invasionsrörelse på trädkrypare och ett nytt årsbästa uppnåddes med 27 märkta. Mesarna uteblev nästan helt och endast 26 blåmesar och en talgoxe märktes under hösten.

Av mera ovanliga ringmärkningsarter kan nämnas jorduggla (1 ex. 10 nov.), småspov (3 ex. i juli), kungsfågelsångare (1 ex. 15 okt.), tajgasångare (1 ex. 10 sept.), höksångare (2 ex. 26 resp. 29 aug.) och brandkronad kungsfågel (1 ex. 11 sept.). Det har aldrig tidigare märkts mer än en gök per säsong, men i år märktes två 8 augusti.

Återfynd

Totalt fick stationen rapport om återfynd av 103 fåglar av 25 arter samt information om kontroller av 30 utlandsmärkta och fem svenskmärkta.

Dominerande återfyndsart blev även i år silltrut

FOTO: ANDERS MELIN

Nya holkar tillverkades till Nidingens tobisgrisslor.

med 44 rapporter. Den sydligaste sågs i Tanji fågelreservat i Gambia och ytterligare sju individer avlöstes i Marocko. Årets äldsta fågel blev en tretåig mås som avlöstes i Hanstholms hamn, i nordvästra Danmark, drygt 20 år gammal. Stationen fick en ny återfyndsart under året i form av en gulspurv som kontrollerades på Mølens fågelstation på sydvästsidan av Oslofjorden i april, ett halvår efter märkningen.

Årets långfynd blev förutom den ovan nämnda silltruten, den roskarl, som ringmärktes på Banc D'Arguin i Mauretania 5 november 2013, och som kontrollerades på Nidingen 27 juli 2015. I förra årsrapporten skrevs om en annan roskarl, som märktes på samma plats och kontrollerades på Nidingen 2014. Avståndet mellan platserna är 4 757 km. Lite udda var det när två norskmärkta sävsparvar kontrollerades samtidigt i samma nät 13 oktober 2014. De var märkta med tre dagars mellanrum på olika platser i Norge i september föregående år.

Specialprojekt

Fågelstationens specialprojekt på flera av öns häckfåglar fortsätter och likaså färgmärkningsprojektet på skärnsnäppa. Att Svalbard är ett viktigt ursprungsområde för skärnsnäpporna befästes åter med fem avläsningar där under sommaren.

Färgringmärkning av de tretåiga måsarna som startade förra året fortsätter, och har gett ett antal avläsningar från Danmark. Av de tio tretåiga som försågs med ljusloggar under förra säsongen återkom nio. Åtta måsars ljusloggar kunde plockas av och är under bearbetning. Den nionde måsen är ännu inte återfångad.

Silltrutprojektet fortsatte och 186 ungar försågs med färgringar. Allt fler av de tidigare årgångarna börjar återvända till kolonin.

Häckfåglar

Under året konstaterades 24 arter säkert häckande på Nidingen. Kentsk tärna gjorde ånyo ett försök. Denna gång var 22 par på plats, men de misslyckades på grund av predation. Minst 39 par tretåig mås lade ägg och ytterligare några par byggde bon utan att lägga ägg. Häckningsresultatet blev dock dåligt med endast 22 flygga ungar. Även tobisgrisslorna hade ett magert år och bara 134 häckningar konstaterades. Endast 144 ungar märktes, att jämföra med 238 märkta ungar föregående år.

Observationer

Trots att fågelstationen varit i drift sedan 1980, så

observeras nya arter fortfarande nästan årligen. Under 2015 noterades tre nya arter, nämligen vitvingad trut (1 ex. 3K 22 mars), ökenpipare (1 ex. 21 juni) och aftonfalk (1 juv. 17 aug). Enligt *Artportalen* hade vid årets slut totalt 275 arter registrerats på Nidingen, varav 188 enbart under 2015.

Utöver ringmärkningen av rastande tättingar och vadare utmärker sig Nidingen som en bra lokal för övervakning av det sydgående sjöfågelsträcket under våren. Exempel på höga dagssummor 2015 var 1 107 smålommar 6 maj och 3 500 vitkindade gäss 12 maj. Vidare kan nämnas följande sydsträckare: En adult vitnäbbad islom i sommarträkt 7 maj och 2–3 gulnäbbade litorer 7–10 maj.

FOTO: ANDERS MELIN

Ungar av tretåig mås *Rissa tridactyla* i en fönsternisch på en av Nidingens fyrar.

När det blåser kraftigt från västsektorn är Nidingen en idealisk plats för studier av havsfåglarnas rörelser längs västkusten. Från det gångna året kan nämnas svartnäbbad islom (3 ex. okt–nov), mindre lira (1 ex. 29 maj), balearisk lira (1 ex. 18 sep), grålira (18 ex. sep–nov), klykstjärtad stormsvala (2 ex. 25 okt), brednäbbad simsnäppa (1 ex. 25 okt), bredstjärtad labb (4 ex. sep–okt), storlabb (14 ex., varav 2 på våren och 12 på hösten) samt alkekung (21 ex. 23 okt–15 nov).

Av ovanliga arter för Nidingen i övrigt kan till sist nämnas svarthakedopping (1 ex. 30 okt.), röd glada (1 ex. 6 maj) och ortolansparv (1 ex. 2 maj).